

Vurderingskriterier for standarder i OIO-kataloget

24. oktober 2007

Med beslutningen om åbne standarder 2006 (B 103) blev der stillet øgede krav til vurdering og dokumentationen vedr. udvælgelsen af standarder i OIO-kataloget.

IT- og Telestyrelsen

I dette notat beskrives det sæt af vurderingskriterier, der er fastlagt til imødekomme af disse krav.

Sagsbehandler

Søren Klostergaard

Telefon 3337 9298

Telefax 3337 9299

E-post skp@itst.dk

Vurderingskriterierne er besluttet af OIO-it-arkitekturkomitéen. Indholdet er i det store hele identisk med kriterierne som beskrevet i rapporten "Anvendelse af åbne standarder for software i det offentlige", den såkaldte anvendelsesrapport, som blev sendt i høring i marts 2007. Dog er der taget højde for kommentarer givet i denne høring.

Det foreslåede sæt af vurderingskriterier er fordelt på de 3 hovedgrupper:

- Åbenhed
 - Er standarden og standardiseringsorganisationen åben?
- Markedsmæssige forhold
 - Understøttes standarden af leverandører på markedet?
- Forretningsmæssig relevans
 - Er der et behov for standarden i offentlige myndigheder?

I det følgende uddybes disse vurderingskriterier.

Kriterier for åbenhed

I beslutningsforslaget og debatten om B 103 er åbenhed et centralt spørgsmål.

Åbenhed vedrører blandt andet spørgsmål om ejerskab og restriktioner i rettigheder til anvendelse af standarden.

Som fastlagt i folketingsbeslutningen B 103 er en åben standard defineret ved at:

- standarden skal være fuldstændigt dokumenteret og offentligt tilgængelig,
- standarden skal være frit implementerbar uden økonomiske, politiske eller juridiske begrænsninger på implementering og anvendelse, hverken nu eller i fremtiden, og
- standarden skal være standardiseret og vedligeholdt i et åbent forum via en åben proces (standardiseringsorganisation).

Vurderingen af en standards åbenhed er i høj grad et spørgsmål om, hvorvidt standardiseringsorganisationen er åben.

For vurdering af åbenheden af en standard i overensstemmelse med definitionen vil der blive anvendt følgende detaljerede kriterier:

IT- og Telestyrelsen

Side 2

Kriterier for åbenhed		
B 103	Underkriterium	Vurdering
Standarden skal være fuldstændig dokumenteret og offentligt tilgængelig	<ul style="list-style-type: none"> • Åben dokumentation 	
Standarden skal være frit implementerbar uden økonomiske, politiske eller juridiske begrænsninger på implementering og anvendelse, hverken nu eller i fremtiden	<ul style="list-style-type: none"> • Åben IPR • Åben anvendelse • Åben snitflade 	
Standarden skal være standardiseret og vedligeholdt i et åbent forum via en åben proces (standardiseringsorganisation)	<ul style="list-style-type: none"> • Åbent møde • Konsensus • Due proces • Åben forandring • Åbent vedligehold 	
Samlet vurdering		

Uddybende forklaringer:

- *Åben dokumentation.* Standarden skal være veldokumenteret med den fuldstændige specifikation og arbejdsdokumenter offentligt tilgængelig.
- *Åben IPR (Intellectual Property Rights).* Rettigheder knyttet til standarden skal være tilgængelige for alle, der ønsker at bruge den.
- *Åben anvendelse.* Der skal være objektive overholdelsesmekanismer for godkendelsestest og brugerevaluering af standarden.
- *Åben snitflade.* Standardiserede snitflader skal være tilgængelige for alle, der ønsker at bruge dem.

- *Åbent møde.* Alle skal kunne deltage i standardiseringsprocessen.
- *Konsensus.* Alles interesser medtages i diskussionen og der tilstræbes enighed i udformningen af konklusionen.
- *Due proces.* Der skal være en klar og beskrevet proces i forhold til vedtagelsen af standarden og i forhold til klage over denne afgørelse.
- *Åben forandring.* Alle forandringer af standarden skal foretages i et åbent forum.
- *Åbent vedligehold.* Standarden skal vedligeholdes i et åbent forum.

Det skal bemærkes, at en standard er fuldstændigt åben, så alle kan bruge den uden restriktioner, og alle har indflydelse på dens fastlæggelse. I praksis befinder stort set alle standarder sig et sted mellem fuldstændigt åben og fuldstændigt proprietær (det modsatte af åben).

Kriterier vedr. markedsmæssige forhold

En standard kan kun anbefales, hvis der kan forventes at være leverandører, der understøtter standarden i tilstrækkelig omfang – dvs., at leverandørerne er i stand til at kunne levere langt størstedelen af de løsninger, der efterspørges i den offentlige sektor, til priser, der er konkurrencedygtige med løsninger baseret på andre typer af standarder.

På nogle områder kan det overvejes, om det er muligt at påvirke markedet ved at fastlægge en standard. Det er formentlig sjældent muligt for et lille land, idet de fleste leverandører retter sig mod verdensmarkedet. Undtagelser kan være, hvor der på grund af særlige forretningsbehov eksisterer et særligt dansk marked (som f.eks. elektronisk sags- og dokumenthåndtering), eller hvor Danmark kan være i en førerposition for påvirkning af for eksempel det europæiske marked.

Kriterier, der belyser de markedsmæssige forhold, er:

Kriterier for markedsmæssige forhold		
	Underkriterium	Vurdering
Udbredelse	<ul style="list-style-type: none"> • Nuværende markedsudbredelse • Forventet markedsudbredelse 	
Modenhed	<ul style="list-style-type: none"> • Funktionelt omfang • Afprøvet udviklingscyklus • Vellykket implementering 	
Samlet vurdering		

At afklare en markedsmæssig udbredelse af en standard indebærer at undersøge standardens understøttelse i produkter og disse produkters udbredelse på markedet. Der skal både ses på den nuværende udbredelse og

den forventede udvikling for de pågældende produkter og leverandører samt på den pågældende standards benyttelse.

Under modenhed afdækkes i hvilket omfang, standarden dækker dets funktionsområde, hvorvidt standarden er afprøvet i en teknisk implementering med dertilhørende flere forbedringer/livscykler, og til sidst om standarden er blevet implementeret i vellykkede og udbredte konkrete løsninger.

Kriterier for forretningsmæssig relevans

Standarder, der fastlægges for anvendelse i den offentlige sektor, skal have et forretningsmæssigt formål, dvs. have forretningsmæssig relevans for de opgaver, der varetages i den offentlige sektor.

Kriterier for forretningsmæssig relevans		
	Underkriterium	Vurdering
Egnethed	<ul style="list-style-type: none">• Funktionelle krav<ul style="list-style-type: none">○ Tilgængelighed○ Sikkerhed• Ikke-funktionelle krav	
Potentiale	<ul style="list-style-type: none">• Effektiviseringspotentiale• Strategisk potentiale• Arkitektur	
Samlet vurdering		